

KOHO KOHTIA

NUMERO 21

JOULUKUU 2016 (2017)

SINIRISTILIPPUMME

Upouutta, kaunista Suomen lippuamme nostetaan salkoon Vipusenkadulla Mikkelissä. Näissä maisemissa Aune Simpuran kotipihalla syntyi ajatus sukuseuramme perustamisesta.

KAUAN KANSAKUNTANA, VIIMEINEN VUOSISATA ITSENÄISENÄ

Itsenäisyytemme juhluvuosi, sen logo ja tilaisuudet eivät alkaneena vuonna voi jäädä keneltäkään huomaamatta. Kun vielä katsoja itse suhtautuu juhluvuoteen arvatenkin ainoastaan myönteisesti, on odotettavissa mieleenpainuva ajanjakso. Lehdessämme on isänmaamme merkkipaalun saavuttaminen esillä monin tavoin.

Aiemmissä pääkirjoituksissakin olen jo käsitellyt itsenäisyyden sisältöä kansakunnalle, viimeksi siirtolaisuuden näkökulmasta. Nyt kansakuntana kansakuntien joukossa voimme ylväällä asenteella olla tekemässä ratkaisuja toisten kansojen itsenäisyyden edellytyksistä. Näin ei aina ole kiistatta ollut.

... jatkuu

Tilaisuus valtiolliseen itsenäistymiseen tulee usein yllättäen. Se riippuu suuresti ulkoisista tekijöistä. Oikea hetki on tajuttava ja oltava rohkeutta sen käyttöön. Näin teki senaattimme sata vuotta sitten Venäjän vallankumouksen luomassa aukossa.

Autonomian vuosisata olikin ollut henkisen kasvun ja sisäisen hallinnon vakiintumisen rauhallaista aikakautta. Industrialismi synnytti hyvinvointia. Tuhoisa ja arvaamaton sisällissota oli kuitenkin vielä edessä. Parin ensi vuosikymmenen päästä seurasi juuri päättyneen maailmansodan perään karjalaiselle suvullemme kohtalokas uusi sota. Siitäkin selvittiin.

Alkoi uusi rauhanaika. Toivokaamme sen kestävän vielä kauan. Tuona jaksolla ovat seuramme jäsenet saaneet elää kukkeimmat vuotensa, kaikki tyynni. Silti Eurooppa ei ympärillämme ole riskitöntä aluetta. Entiset neuvostotasavalat itsenäistyivät 1990-luvun alussa kylmän sodan päättyessä oman maamme kaltaisessa tilanteessa.

Kylmä sota loppui oikeastaan tarkoitettua nopeammin. Neuvostojohdosta oli Mihail Gorbatshovin aloitteesta päätynyt Itä-Euroopan demilitarisointiin. Sotilaallisen varustelun kustannusten jatkuva kasvu uhkasi todella koko maan taloudellista kehitystä. Oli suurten päätösten aika. Berliinin muuri murtui. Saksa yhdistyi. Silti itse Neuvostoliiton hajoaminen ei suinkaan ollut tarkoituksena. Presidentti Mauno Koivisto on todennut, ettei hän ainakaan aavistanut asiasta mitään.

Uusien valtioiden itsenäistymisessä vauhti oli nopeaa. Niiden sisäinen eikä ulkoinenkaan vaaka ole vielä kestävällä tasolla. Ukrainan kriisi kertoo tästä. Sotilaallinen jännite lähialueellamme esim. Virossa on ulkopoliittisen johdottomme otettava jatkuvasti huomioon. Onneksi kansaamme on siunattu vuosikymmenten aikana vastuuntuntoisilla päättäjillä. Tiukkojakin paikkoja on ollut. Poliittinen moraalit on joutunut venymään demokratian kustannuksella. Silti isänmaan turvallisuus ei ole ollut kaupan. Se onkin aidon itsenäisyyden tunnusmerkki: kukin valtio tekee ratkaisunsa ainoastaan tästä lähtökohdasta käsin.

Oma elomme ei kuitenkaan ole riippumatonta ympäristöstä. Muutokset koskettavat. Kuvittelisin, että maanviljelystautaisen sukumme esiisien päivittäiset jutunaiheet ovat olleet varsin arkisiin rutiineihin liittyviä, kaikilla samat. Siirtolaisuus ja koulutusmahdollisuus toivat toivotun muutoksen.

Tähän yhteyteen sopii mainita edesmennyt esimiehemme Aaro Kohonen, joka joidenkin ikätovereidensa tavoin kykeni aloittamaan oppikoulunsa sodan melskeissä. Korkeakoulutuskintonsa kautta hän lopulta saattoi jakaa hyvinvointia isossa insinööri-toimistossaan.

Kaupungistunut kansamme istuu kuuloke korvassaan älypuhelintaan kiivaasti räpeltäen. Sosiaalista väkeä! Tähänkö on tultu? Ei, tämä on vain kehitysvaihe, viidenkymmenen vuoden päästä ihmettelemme näkyä. Onneksi tulevaisuuttamme emme voi tietää. Kansakuntaa emme voi tuhota, tämä on totuus.

Mutta itsenäisyytemme voimme monilla tavoin vaarantaa. Ennen toista maailmansotaa monet vaikutusvaltaiset suomalaiset eivät uskoneet ovelta uhkaavan sodan ulottuvan Suomeen. Niin kuitenkin kävi.

Edeltävä sukupolvi on maksanut itsenäisyydes-tämme kovan hinnan. Pitäkäämme me siitä nyt visusti kiinni. Sata vuotta voi olla kuin yksi päivä!

Pekka Simpura

Kannen kuvassa veljekset **Jussi ja Pekka Simpura** ovat nostamassa Suomen lippua salkoon lapsuudenkotinsa pihalla Mikkeliissä. Tämä tapahtui 21.5.2009 Jussi Simpuran viettäessä 60 v. syntymäpäiväjuhlaansa.

Kohokohtia 21 2016 (2017)

Sisällysluettelo

	<u>sivu</u>
Kansi ja Pääkirjoitus	1-2
Sisällysluettelo /Lehden toimitus	3
Puheenjohtajan palsta	4-5
Kohoskahvit Jyväskylän Ruokkeella: Majakoskella ja Kantelemuseossa	6-7
Vuoden 2016 sukukokous Karjalatalolla	8
Keitä ovat suomalaiset - ketkä ovat suomalaisia (Jussi Simpura)	9-11
Sukuseuran tapahtumat v. 2017	12-13
Kohokkaita ja lässähdyksiä	14-15
Vanhat valokuvat kertovat	16-17
<i>PEKKA</i> : Pilakuva	18

Kohoset kaupunkilaistuvat (Marja Hautanen)	19
Sortavalan työstä ”Espoolais- rouvaksi”: Rauni Riihihuhta	20-21
Lapsuusmuistoja Tuoksjärveltä Karjalasta (Sirkka Suonpää)	22
Sukuseuran ensimmäisen kunniajäsenen Aune Simpuran syntymästä 100 v.	23
Kohosten Kohokohtia ja kuulumisia jäsenistöltä	24
Korkean iän Kohoset	25
Takakansi	26

KOHOKOHTIA

Kohosen Sukuseura ry:n
Sukulehti (Per. 1992)

VASTAAVA TOIMITTAJA:

Pekka Simpura, puh. 050-598 3212

KUVITUS:

Unto Kohonen ja Pekka Simpura

TOIMITUSSIHTEERI/TAITTO:

Pirjo Lehtinen, puh. 040-561 2730

sähköposti:

aune.lehtinen@kolumbus.fi

internet:

www.kohosensukuseura.fi

TOIMITUSKUNTA:

Sukuseuran hallituksen jäsenet

Otamme mieluusti vastaan jäsenistön lähettämää materiaalia. Erityisesti toivomme pikku-uutisia Kohosten Kohokohtia -palstallemme.

Sukuseuratoiminta on tulevaisuustyötä

Sukuseuratoimintaa leimaa helposti katseen suuntautuminen menneeseen: kaivellaan arkistoja, selvitetään sukujuuria, kaipaillaan kadotettuja aikoja ja muistellaan menneitä. Mutta sukuseura voitaisiin nähdä myös tulevaisuuteen suuntautuneena toimintana. Perustelen tätä lyhyesti:

Aikaisempien sukupolvien elämänvaiheiden tunteminen kertoo nykysukupolville, miten tulevaisuus on aina jouduttu kohtamaan ja miten sitä on monta kertaa myös voitu rakentaa menestyksellisesti. Asuinpaikkaa ei ole muutettu vain olosuhteiden pakosta vaan myös tilanteissa, joissa on avautunut parempia elämän mahdollisuuksia jossakin muualla. Sukuhistoria nostaa usein esiin kaikkein äärimmäisimpiä elämänvaiheita, kuten sotien, nälänhätien ja kulkutautien tuomia iskuja tai suuria menestystarinoita. Silloin unohtuu pääosa tavallisten ihmisten elämäkokemuksista, joissa on paitsi iskuista selviytymistä myös paremman elämän tavoittelua ja onnistumisia, uutta tulevaisuutta.

Ajatellaanpa Kohosia. Lähtö jostakin Etelä-Karjalan suunnalta Sortavalan seudulle 1600-luvulla oli tarttumista uusiin mahdollisuuksiin, jotka aukenivat hyvillä viljelysmailla asukkaisista tyhjentyneellä Laatokan rantaseudulla. Uutta ja parempaa rakennettiin hitaasti, mutta jonkinlaisella menestyksellä läpi 1600-luvun lopun nälkävuosien, Isonvihan ja 1700-luvun venäläisvallan, jossa lahjoitusmaat maaorjuuden kaltaisine oloineen saivat ”Vanhassa Suomessa” jo vähän jalansijaa.

Kirkollinen elämä ja sen tuottama hallinto edustivat jatkuvuutta noinakin vuosina. Uutta tulevaisuuden elämänpääpiiriä syntyi pienissä asioissa, joilla oli suuria seurauksia. Joskus vuoden 1800 vaiheilla Kohosetkin joivat ensimmäisen kupillisensa kahvia ja söivät ensimmäisen perunansa ja omaksuivat näin nykyisin mitä ikisuomalaisimpina pidettyjä tapoja. Jouluuusikin tuli perinteeksi 1800-luvun lopulla.

1800-luvun loppupuolella tuli taas uusi tulevaisuus: mahdollisuus tarttua uudistuvan maatalouden, uuden tekniikan ja rahatalouden tarjoamiin tilaisuuksiin. Lehmät opittiin pitämään lypsävinä ympäri vuoden, syötiin ensimmäiset palaset vehnäleipää, metsätalouden ja maatalouden tuotteille syntyi kysyntää ja maaseutupaikkakunnillakin siirryttiin osittain rahatalouteen. Sahateollisuus, rautatiet ja koululaitos loivat tulevaisuutta myös Kohosten asuinseuduilla. Ja sama jatkui myöhempien sukupolvien aikana. Jopa sodat ja evakkoretket tarjosivat uutta tulevaisuuden näköalaa. 1950-luvulla tehdyt tutkimukset jo osoittivat, että siirtoväki menestyi keskimäärin hieman paremmin kuin kantäväestö: pakosta tapahtunut liikkeelle lähtö myös kannusti tarttumaan tulevaisuuden mahdollisuuksiin.

2000-luvun Kohoset katsovat taas kerran tulevaisuuteen hieman huolestuneina, mutta uskovat myös tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Maailmassa saa tällä hetkellä sijaa toiminta, jota leimaa ahnaus, kansallinen itsekkyyden ominen etujen häikäilemätön ajaminen, uhkailu ja voimapolitiikka ja valheen ja vääristelyn leviäminen.

Puheenjohtajan palsta jatkuu

Ajan pyörää halutaan kääntää taaksepäin: USA:sta – jo nyt maailman mahtavimmasta maasta – tehdään uudelleen suurta, mitä se sitten tarkoittaaakin; Venäjällä tavoitellaan maailmanmahdin asemaa entisessä tsaarinvallan ja Neuvostoliiton hengessä; Kiinassa muistetaan tarkasti, miten eurooppalaiset valtiot nöyryyttivät Kiinaa 1800-luvun ”epäreiluilla sopimuksilla”, joista seurasi aluemenetyksiä ja valtapöydän supistumista. Euroopassa menneisyyden imperiumit Englanti ja Ranska ripustautuvat kansallismielisesti suuruutensa rippeisiin, ja Euroopan taloudesta on tullut eräänlainen Suur-Saksa. Kaikki nämä ovat menneisyyden projisoimista tulevaisuuteen.

Toisenlaista tulevaisuutta tarjoavat esimerkiksi YK:n ennusteet maailman väestökehityksestä. Lähivuosikymmenien väestöllisiä suurvaltoja ovat kokonaan eri maat kuin tähänastisen maailman G8-maat.

Afrikan väestöräjähdys takaa, että Eurooppaan riittää tulijoita vuosikymmeniksi, ja monista islaminuskoisista maista on tulossa todella suuria. Väestökehityksen lisäksi teknologian muutos, luonnonympäristön muutokset ja kiihtyvä ilmastonmuutos sitovat maailmaa entistä tiukemmin yhteen.

Tulevaisuus on aina vain globaalimpaa, ei paikallista, alueellista eikä kansallisvaltiollista. Tarvitaan globaalia yhteistyötä ja hyvin perusteltuun tietoon nojaavaa yhteistä toimintaa mieluummin kuin lyhytnäköistä oman edun tavoittelua jopa vääristelyn ja valehtelun avulla.

Globaalien näköalojen varjossa Suomi täyttää 100 vuotta. Myös Kohosen sukuseura rakentaa vuoden 2017 toimintansa itsenäisyyden merkivuoden ympärille, kuten toisaalla tässä lehdessä tarkemmin kerrotaan. Järjestämme syksyllä Helsingissä koko sukuseuran yhteisen teatteri- tai oopperakäynnin ja sen yhteyteen sukutapaamisen. Sen lisäksi järjestämme kolme tai neljä Kohoskahvit -tapahtumaa suvun keskeisillä nykyisillä asuinseuduilla. Touku-kuussa olemme Kuortaneella ja sen vieressä Lapualla, kesäkuussa käymme Kärkölässä ja ehkä saamme pienen ryhmätapaamisen Jyväskyläänkin Karjalan liiton kesäjuhille. Elokuussa tapaamme Tampereella.

Mahdollisuuksien mukaan rakennamme tapaamisten ohjelman niin, että niihin sisältyy käynti puulajipuistossa tai vastaavassa paikassa. Ja ehkä istutamme käyntikohteisiin Kohosen sukuseuran nimikkopuita! Puun istuttaminen jos mikä on todellista tulevaisuustyötä!

* * *

HAVAINTOJA ITSENÄISYYDESTÄ

Saksalaisten miehitettyä Pohjois-Norjan siirrettiin pakolla joitakin tuhansia norjalaisia sotatoimien tieltä etelään. Kun paluujuna Oslost lähti, oli kadulla hillittömästi kynelehtiviä norjalaisia. Niin myös sekin vauraan maan asukas, joka lapsuutensa käsittämätöntä asiaa televisiossa muisteli. - Itsenäisyyttä tämäkin.

Ruotsalaiset eivät osaa määritellä omaa kansallispäiväänsä. Iankaikkinen iloinen keskusteluryhmä jakaa kuitenkin televisiossa hymyssä suin neuvoja muille oman armeijan lopettamisen nokkeluudesta. - Itsenäisyyttä tämäkin.

Viro jatkaa loputonta taisteluaan neuvostomiehityksen unohduttamiseksi. Kuitenkin sen orastavalle itsenäisyydelle aiheutettuja seuraamuksia esitellään auliisti. - Itsenäisyyttä tämäkin.

Suomessa nuorisoryhmä oikaisee pienen sankarihautausmaan poikki. “Ketäs nämä on? Onpa samanikäisiä jätkiä!” Porukan mielestä valtionosuuden lasku Finnairin omistuksessa panee firman johdon tiukalle. Talousvaikeuksista toiseen kamppailevaa yhtiötä ei haluta omistajan puolelta kumppaniensa tavoin myydä. Sehän on kansallisomaisuutta! - Itsenäisyyttä tämäkin.

Pekka Simpura

Kohoskahvit Majakosken Juhlatalossa Jyväskylän Ruokkeella lauantaina 21.5.2016

Kevään jäsenkirjeessä mainitsimme jo lyhyesti Majakosken tilaisuuden, nyt kerromme aiheesta ja ohjelmasta tarkemmin.

Aluksi tutustuimme Keski-suomalaisista maalais-tunnelmaa ja talonpoikaistunnelmaa henkivään Majakosken pihapiiriin ja vanhoihin rakennuksiin. Niitä meille esitteli isäntä **Pasi Kesonen**. Historia on vahvasti läsnä Majakoskella. Rakennukset, miljö ja maataloustyökalut on haluttu säilyttää entisajan asussa. Kohteeseen voi tutustua tarkemmin netissä (www.majakoski.fi).

Kokouksen aluksi **Jari Kohonen** toivotti meidät kaikki tervetulleiksi hänen isännöimäänsä Kohoskahvit -tilaisuuteen. Suuret kiitokset hänelle paikanvalinnasta, hyvin toimivista järjestelyistä ja upeasta kokoustilasta.

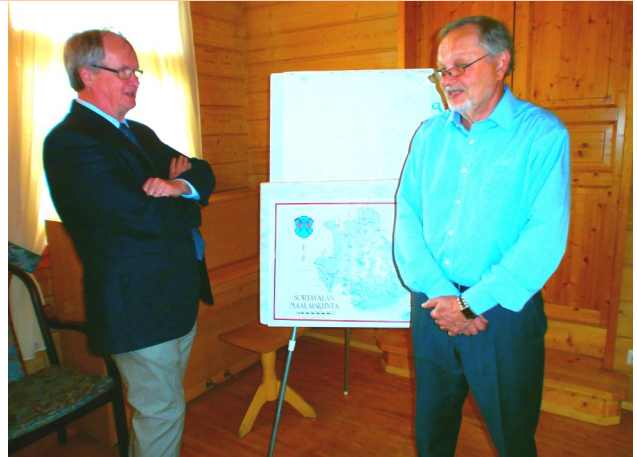
Osallistujamäärä oli ilahduttavan suuri, lähemmäs kolmekymmentä aikuista ja lapsiakin useampia. Mukana oli paljon Jarin lähipiiriä, mutta meitä muitakin sukuseuralaisia oli toista kymmentä.

Sen jälkeen sukuseuran esimies **Jussi Simpura** alusti kokouksen kertomalla Kohoskahvien perinteistä ja päivän ohjelmasta.

Erikoismaininnan ansaitsee maittävä ja monipuolinen buffet-ruokailu ja jälkiruokana kahvitarjoilu tuulihattuineen ja marjapiirakoineen!

Ruokailun jälkeen Karjalaisseurojen Keski-Suomen Piiri ry:n puheenjohtaja **Taimo Tokkari** kertoi meille Jyväskylän alueen Sortavalan karjalaisista. Hän esitteli myös Sortavalan historiaa ja nähtävyyksiä kuvien avulla. Hänen nimensä on meille tuttu Riekkalan saaren Tokkarlahdesta, hän on sieltä kotoisin. Paikalla oli myös Sortavalan Karmalan kylästä Jari Kohosen isän, Olavi Kohosen, kotitalon lähin naapuri **Aulis Sihvonon**, ks. sivu 8.

Seuraavana ohjelmassa oli tutustumiskäynti Palokan Pelimannitalolle ja siellä sijaitsevaan Kantelemuseoon.

Kuvassa Jussi Simpura ja Taimo Tokkari keskustelemassa esityksen jälkeen. Sortavalan alueen kartta on taustalla.

Kuvassa Timo Rimpeläinen ja Sirpa Rimpeläinen. Sirpa on Olavi Kohosen tytär ja Jari Kohosen sisar.

Kuvassa Tommi Rimpeläinen (Sirpan poika), tytär Jessi, Tiina Rimpeläinen ja tytär Neela.

Palokan Pelimannitalo ja Suomen kantelemuseo

Palokan Pelimannitalo on 150 vuotta vanhasta jyvämäkasiinista uudistettu monipuolinen juhla- ja tapahtumatalo, joka on Jyväskylän Kansanmusiikkiyhdistyksen toiminnan keskus. Siellä **Suomen kantelemuseo** vaalii arvokasta suomalaista kansallissoitinperintöä. Suomen kantelemuseo aloitti toimintansa vuonna 2009. Se on mahdollisesti ainoa kantelemuseo koko maailmassa.

Ryhmäkuva Pelimannitalon edustalla. Kuvassa vasemmalta: Annika Rinne, Tuukka Kohonen, Jari J. Kohonen, Jari L. Kohonen, Juhani Voutilainen, Jussi Simpura, Kristiina Voutilainen, Pirjo Lehtinen, Riitta Kohonen, Kirsti Simpura, Kati Kohonen, Katarina Kohonen, Eeva-Maija Mäki-Maunus ja Oiva Mäki-Maunus. Edessä Tuukan lapset Uljas ja Jalo Kohonen.

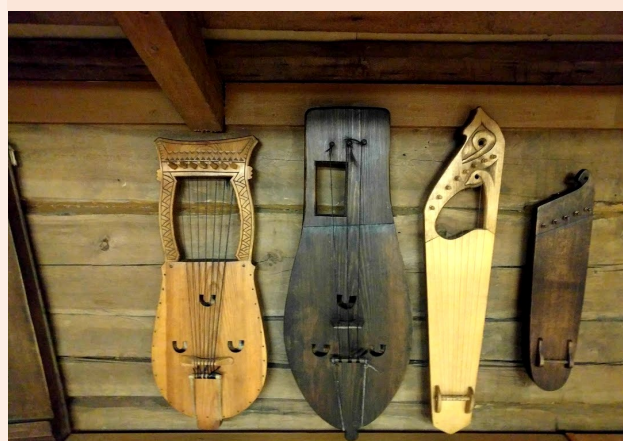
Kanteleensoittaja **Kirsti Juntunen** otti meidät vastaan ja kertoi museosta. Hän esitteli meille kanteleiden eri malleja, jotka olivat peräisin eri aikakausilta ja eri alueilta. Hän soitti meille kanteleella, joten pääsimme nauttimaan myös kantelemusiikista, vrt. kuva ohessa.

Sadan soittimen näyttely koostuu Suomen ja muiden Itämeren maiden kanteleista. Erityinen paino on keskisuomalaisilla kanteleilla.

Jyväskylän Kansanmusiikkiyhdistyksen puheenjohtajan Tuomo Vartiaisen mukaan Palokka on talolle ainoa oikea paikka, sillä kaupunginosa on perinteisesti ollut Jyväskylässä kansanmusiikin keskus. Taloon tullaan soittamaan, kuuntelemaan musiikkia, tekemään tallenteita ja vierailemaan museossa.

Käynti oli hieno päätös yhteiselle päivälle. Sieltä jatkoimme matkaamme kukin omiin kesänviettopaikkoihimme!

Pirjo Lehtinen

VARSINAINEN SUKUKOKOUS JA KOHOSKAHVIT KARJALATALOLLA 17.9.2016

Pidimme varsinaisen sukukokouksen 2016 **Karjalatalolla Sortavala-salissa**. Kokous oli tällä kertaa suppeamuotoinen, koska meillä oli tavoitteena säästää kokousrahoja ensi vuoden juhlakokousta varten. Suomi täyttää sata vuotta 2017, joten järjestämme tulevana syksynä näyttävämmän juhlakokouksen teatteri- tai ooppera -esityksineen.

Käsittelimme varsinaisen sukukokouksen asialistalla olevat asiat ja kuulostelimme osallistujien toiveita seuran tulevia tilaisuuksia varten.

Kävimme lävitse vuoden 2015 tilinpäätökseen liittyvät asiat. Hallitukselle myönnettiin vas-
tuuvapaus.

Toimintasuunnitelman mukaan jatkamme Kohoskahvit -tilaisuuksien järjestämistä aikaisempaan malliin, tosin juhluvuoden kunniaksi tulemme järjestämään useampia tilaisuuksia eri puolilla Suomea.

Kohokohtia -lehden julkaisemista jatketaan. Sukuseuran hallitus toimii lehden toimituskun-
tana. Seuraava lehti julkaistaan vuoden 2017 alussa.

Jäsentilanne: Tällä hetkellä aikuisjäseniä on yhteensä 147 ja nuorisojäseniä 20.

Evakkoäideille pystytettiin muistomerkki, ja sen paljastustilaisuus oli perjantaina 5.6.2015 Helsingin Käpylässä Karjalatalon edessä.

Kokouksessa sovittiin hallituksen kokoonpanosta 2017. Erovuorossa olivat Ari Kohonen, Markku Lempinen ja Jussi Simpura. Ari ja Jussi valittiin jatkamaan edelleen. Markku Lempinen jäi pois hallituksesta, hänen tilalleen valittiin Pekka Simpura. Hallitus jatkaa kahdeksalla jäsenellä. Jussin, Arin ja Pekan lisäksi siihen kuuluvat Marja Hautanen, Esko Kohonen, Martti Kohonen, Lippo Lempinen ja Pirjo Lehtinen. - Kokouksen lopuksi keskustelimme vilkkaasti vuoden 2017 sukutapahtumista. Keskustelun pohjalta tehdyt ohjelmapäätökset näemme lehden sivuilla 12-13. - Toivomme runsasta osanottoa eri tilaisuuksiin!

Pirjo Lehtinen

Majakoskella tavattu Sihvonen olikin tuttua sukua Sortavalan Leppäselästä!

Sihvosten tila oli Karmalan Kohosten lähinaapuri, samalla peltoaukeamalla Leppäselkään kääntyvän tienhaaran kohdalla. En tiedä tarkemmin Sihvosten sukulaisuudesta Kohosten kanssa, mutta saattaahan olla, että avioliittoa on syntynyt, kun on vuosisatojakin oltu naapureina. Nopealla silmäyksellä löysin sukuluettelosta yhden tapauksen: ukkimme isän Taneli Petterinpoika Kohosen lähinnä vanhin veli Paavo (1821-1897, luettelon henkilö nro 5, oma sukuhaaransa) oli avioitunut Anna Sihvosen kanssa. Mutta Sihvosia oli Sortavalassa paljon, ja Anna voi olla muualtakin.

Sen sijaan Sihvoset ovat avioliiton kautta sukua Simpuroille: Aulis Sihvosen setä Juho (Jussi) Sihvonen avioitui isäni tädin Iida Simpuran kanssa. He asuivat sodan jälkeen Viitasaaren Taimoniemessä, jossa vieläkin asuu heidän viimeinen elossa oleva lapsensa Aaro Sihvonen. Aaro on äitinsä puolelta minun isäni serkku ja isänsä puolelta Aulis Sihvosen serkku.

Jussi Sihvonen oli ukkimme Juho Kohosen saattajana kosioiretkellä muutaman kilometrin päässä Kakkomäellä, jossa mummomme Agneta Kekäläinen tyttönä asui. Tämä tapahtui 1890-luvun puolivälissä. Sortavalan seutu oli kylätappelualuetta. Tappeluihin oli erilaisia aiheita. Kylien pojat pitivät muun muassa tarkasti silmällä, että naapurikylien pojat eivät liian helposti päässeet riuulle. Jussi Sihvonen oli kookas ja vahva mies (tapasinkin hänet kerran) ja oli siksi hyvä turvamies.

Jussi Simpura

KEITÄ OVAT SUOMALAISET – KETKÄ OVAT SUOMALAISIA?

Alla oleva kirjoitus valmistui aivan vuoden 2017 alussa, ja pari päivää sen jälkeen tuli tietooni, että tätä aihetta käsitellään Tieteen päivillä 2017 omassa erillisessä istunnossaan 12.1.2017. Jotta sukuseura saisi mahdollisimman ajantasaista tietoa, menin paikalle. Täpötäydessä salissa kuultiin kahden arkeologin, yhden geenitutkijan ja yhden biologi-kielentutkijan kiinnostavat esitykset. Istunto on videoitu ja katsottavissa Tieteellisten seurain valtuuskunnan TSV:n Youtube – kanavalta Tiedetv:stä. Kaksi esityksistä on julkaistu myös artikkelimuodossa Tieteen päivien kirjassa ”Kaikki vapaudesta” (toim. Ilari Hetemäki ym., Gaudeamus 2017). Siinä ovat Päivi Onkamon artikkeli ”Mitä geenit kertovat suomalaisten alkuperästä” ja Outi Vesakorven artikkeli ”Uusia näkökulmia Suomen kielellisen alkuperän tutkimiseksi”. – Alla olevaa tekstiä ei ole muutettu näiden uusien tietojen saamisen jälkeen, vaikka monissa kohdissa olisi tarvetta tarkennukselle ja vaihtoehtoisten tulkintojen sekä menetelmien selostamiselle.

Geneettinen sukututkimus on parinkymmenen vuoden ajan edennyt nopeasti. Kysymys ei ole vain sukututkimuksesta, vaan myös vakavasta tieteellisestä työstä esimerkiksi väestön muuttoliikkeiden selvittämiseksi jopa tuhansien vuosien ajalta. Tutkimus kertoo, minkälaiset perimän piirteet ovat jollakin alueella runsaampia kuin jossakin muualla, ja samalla selviää, mistä kaukaa perimässä näkyvät piirteet ovat ehkä lähtöisin.

Sukututkimuksessa geeniperimän selvittämisellä voidaan vastata esimerkiksi kysymykseen siitä, ovatko samaa sukunimeä kantavat eri haarat lähtöisin samasta alkupisteestä ja samoista kantavanhemmista. Tätä ja muita geneettisen sukututkimuksen käyttömahdollisuuksia selvitetään erinomaisen havainnollisesti YLE 1:n radio-ohjelmassa vuoden 2016 tammikuun 18. päivältä – se on kuultavissa YLE:n Areenassa. Esimerkiksi Kohosten kohdalla voisi selvittää ensin, ovatko Sortavalan seudun monet muut Kohoset samaa juurta kuin Karmalan Kohoset. Sitten voisi edetä vertailuihin Lappeenrannan seudun suuren Kohosten joukon kanssa. Tällainen tarkastelu olisi mielekäs Itä-Suomessa, jossa ihmisten sukunimet ovat satoja vuosia vanhoja. Länsi-Suomessa nimet ovat muodostuneet useammin talojen kuin ihmisten mukaan, ja sitten siellä on vielä suuri joukko runsaat sata vuotta sitten sukunimettömille keksittyjä ja otettuja uudisnimiä Lahtisineen ja Niemisineen. Samalla sukunimellä ei siis ole välttämättä mitään yhteistä juurta Länsi-Suomessa.

Jätetään nyt tuo kaikkien Kohosten yhteisen alkuperän selvittäminen vielä tulevaisuuden harkintaan ja palataan siihen lyhyesti kirjoituksen lopulla. Otetaan sen sijaan esille vielä yleisempi, geeniperimän avulla selvitettävä kysymys: keitä ovat suomalaiset, mistä ja milloin tulleet, ja miten yhtenäisenä joukkona he tänä päivänä esiintyvät. Jälkipuintina voi sitten kysyä, ketkä sitten olisivat nykyään suomalaisia tämän tutkimusperinteen näkökulmasta. Tämä jälkimmäinen kysymys on tietysti vähän vaarallinen, kun se antaa tilaisuuden lajitella väestöä enemmän ja vähemmän oikeisiin suomalaisiin.

Keitä ovat suomalaiset?

Elokuussa 2016 pääsi iltapäivälehtien lööppeihin asti tutkimustulos, jossa Euroopan väestö jakautui perimänsä pohjalta kahteen pääryhmään: eurooppalaisiin ja suomalaisiin. Molemmilla on samaa yleistä geenipohjaa, mutta suomalaisilla esiintyy enemmän eräitä itäisiä perimän piirteitä kuin muilla. Mutta suomalaiset erityispiirteet eivät myöskään muistuta nykyaasialaisia, vaan erottuvat ihan omikseen. Tästä huolimatta suomalaisten lähimpiä geneettisiä sukulaisväestöjä ovat virolaiset ja ruotsalaiset.

Nykyisen Suomen asuttaminen alkoi heti jääkauden hellitettyä noin 10 000 vuotta sitten. Vanhimmat asuinpaikat ovat silloiselta rannikolta ja saaristosta, nykyisen Salpausselän vaiheilta ja muilta nykyisämaan pohjois- ja koillisosan korkeammilta paikoilta.

... jatkuu seuraavalla aukeamalla

Näitä on ollut helpointa asuttaa idästä ja kaa-
kosta käsin, mutta jonkin verran lännestäkin,
jopa pohjoisen kautta nyky-Norjaa pitkin
muuttaneita. Maan kohotessa nykyinen rannik-
koseutu Perämereltä Laatokalle nousi vähitel-
len esiin ja muodostui asutuksen pääalueeksi,
ja muuttoliike voimistui myös etelästä ja län-
nestäkin. Rannikon väestö oli sisämaan asuk-
kaita enemmän kosketuksissa nykyisen Suo-
men alueen ulkopuolisiin väestöihin merenkul-
un kehittyessä, mikä alkoi vähitellen näkyä
perimässä – ei kuitenkaan niin, että rannikon
väestö olisi menettänyt suomalaisperimän eri-
tyispiirteitä. Vähitellen syntyi eroja rannikko-
seutujen pääväestön ja sisämaan harvalukuisen
ja eristäytyneemmän väestön välillä. Nämä
erot ovat taustalla, kun nykyisin nähdään Länsi-
- ja Itä-Suomen väestöissä eroja esimerkiksi
sairastavuudessa. Eroista huolimatta heillä on
yhteinen vahva suomalaisen perimän pohja.

Perimän avulla voidaan jäljittää Suomen väes-
tön taustoja tuhansia vuosia taaksepäin. Eri ky-
symys on, milloin tuo väestö on alkanut puhua
suomen kieltä. Arvellaan, että suomenkin läh-
tökohtana ollut uralilainen kantakieli syntyi eh-
kä 6000-7000 vuotta sitten, ja Itämeren itäran-
noilla olisi puhuttu kantasuomea yli 2000 vuot-
ta sitten. Ei ole kovin selvää kuvaa siitä, mil-
laista oli suomalaisten puhuma kieli esimerkik-
si vuoden 1000 vaiheilla ja miten yhtenäisesti
ja laajalti sitä ymmärrettiin. Itämerensuoma-
laisten kielten alue ulottui kauas Suomenlah-
delta pohjoiseen, itään ja etelään, ja kielimuo-
dot muuttuivat liukuvasti alueelta toiselle.
Murteiden väliset erot olivat varmasti tuntuvia,
ja murteet jopa paikallisia, eivät vain alueelli-
sia. Ensimmäiset mahdollisesti suomenkieliset
kirjoitetut tekstit on löydetty 1200-luvulta ja
sen jälkeen. Erään lähteen mukaan vanhimpia
kokonaisia kirjallisia suomenkielisiä lauseita
on seuraava 1470-luvun teksti: ”Mijnna thach-
ton gernast spuhu somen gelen Eminja taida”.

Yhteinen kieli ei kuitenkaan ole sama kuin
yhteinen perimätausta. Vaikka suomalaiset
ovat kiistatta perimältään pääosin yleiseuroop-
palaisia, on kieleemme ihan muuta perua. Ja
vaikka nykyinen Pohjois-Venäjän väestö on
venäjänkielistä, on sen perimässä paljon
yhteistä suomalaisten kanssa. Siellä on tapah-
tunut vähittäinen kielenvaihto, ja tuloksena on
suuri joukko ”venäjää puhuvia suomalaisia”.

Ketkä ovat suomalaisia?

Geenitutkimus ja arkeologinen tutkimus siis
kertovat, että Suomen alueelle on tullut väestöä
monessa eri aallossa ja eri suunnilta jääkauden
väistymisen jälkeen. Liikettä on ollut myös
Suomesta pois päin, usein sotien, kulkutautien
ja nälänhädän tai työttömyyden alulle panema-
na. Ruotsin ja Norjan metsäsuomalaiset, Tve-
rin karjalaiset, Ruijan suomalaiset kveenit,
Amerikan suomalaiset, Pietariin ja muuallekin
tsaarin Venäjälle muuttaneet kymmenet tuhan-
net suomalaiset sekä 1900-luvun lopulla sadat
tuhannet Ruotsiin muuttaneet ovat tunnetuim-
pia esimerkkejä viimeisten 500 vuoden ajalta.
Tapahtui myös kokonaisten maakuntien mittai-
sia väestönvaihtoja. 1600-luvulla Ruotsin val-
taamat Laatokan rannat tyhjenivät aikaisem-
masta - suomalaisesta - väestöstä ja tilalle
muutti uusia asukkaita Etelä-Karjalasta ja Itä-
Savosta. Tuorein väestönvaihto oli sotien jäl-
keen, jolloin samat Laatokan rannat ja Karjalan
kannas tyhjenivät suomalaisväestöstä, joka pa-
keni valloittajia ja asettui tynkä-Suomeen.
Suomesta lähtöisin olevia väestöjä voi varmas-
ti pitkään pitää suomalaisina.

Kaikkein suomalaisimpina voitaisiin jollakin
perusteella pitää niitä, joiden perimässä on
piirteitä kauimmin Suomen alueella asuneesta
kantaväestöstä. Tiedetään hyvin, että saame-
laisia on asunut koko Suomen alueella jo hyvin
kauan, ja heitä asui suuressa osassa Etelä-
Suomea vielä 1500-luvulla. Tämä näkyy edel-
leen paikannimissä: esimerkiksi Tampereen
seudulla on todettu lukuisia saamelaisperäisiä
paikannimiä. Olisivatko siis kauimmin Suo-
men alueella asuneet saamelaiset ydin- tai
vanhasuomalaisia?

Ennen 1500-lukua suurin osa Salpausselkien
yläpuolista Sisä- ja Järvi-Suomea oli hyvin
harvaan asuttua. Vähitellen ”savolais-
ekspansio” levitti kaskiviljelijät Saimaan ran-
noilta kaikkialle suureen Savoön: siihen kuulu-
vat nykyiset Etelä- ja Pohjois-Savo ja Pohjois-
Karjala, läntinen Savo - jota halutaan kutsua
Keski-Suomeksi - sekä Etelä- ja Keski-
Pohjanmaan itäreuna ja Kainuu. Jos Suomi
ulottui ennen Hangosta Petsamoon, niin Savo
ulottuu Jämsästä Kuusamoon, Puumalasta
Kaustisille ja Kiteeltä Ähtäriin.

Olisivatko savolaiset, jotka ovat muita vähemmän altistuneet Suomen alueen ulkopuoliselle perimälle, seuraava ehdokas ydin- tai vanhasuomalaisiksi? Mutta Savokaan ei ole saari: savon kielikin on yhdistelmä itäisiä ja läntisiä suomen kielen muotoja, kuten Marja Torikka kirjoitti Kielikello –lehdessä vuonna 2003 vuoden 1000 vaiheilla vallinneesta tilanteesta: ”Kun nykyisen Mikkelin tienoille Savilahteen siirtyneiden asukkaiden puhumaan muinaiskarjalaan sekoittui läntinen, todennäköisesti hämäläinen aines, sai alkunsa kantasavo”. Savilahti - nykyinen Mikkelin satamalahti - oli alun perin Savolahti, ruotsiksi muotoiltuna Savolax.

Mutta keitä sitten olisivat ne suomalaiset, joilla ei ole saamelais- tai savolaistaustaa? Heitähän on kuitenkin jopa neljä viidestä nykysuomalaisesta. Idän ja lännen eroa liioitellaan helposti. Geenitutkija Jukka Palo on sitä selvittänyt, ja todennut, että koko Suomen väestö kantaa pääosin idästä ja kaakosta tullutta perimää. Länsi-Suomessa siinä on vain enemmän muualta tulleita mausteita kuin Itä-Suomessa – ja Länsi-Suomea ovat silloin myös Suomenlahden rantaseudut Kannakselle asti. ”Geenien perusteella länsisuomalaiset pikemminkin erkanivat itäsuomalaisista, ja syynä olivat uudet maahanmuuttajat”, kirjoitti Palo haastattelussa Tiede –lehti vuonna 2010.

Uudet muuttajatkaan eivät ole aivan eilispäivän juttu: ”Sitten noin 4500 vuotta sitten Länsi-Suomeen alkoi tulla eteläisiä ja 3500 vuotta sitten skandinaavisia vaikutteita”. Joten ei syytä huoleen Länsi-Suomessa: suomalaisia ovat siinä kuin itäsuomalaisetkin, ja eri joukkoa kuin esimerkiksi ruotsalaiset. Mutta näitäkään maiden välisiä eroja ei pidä liioitella; Wikipedian mukaan ”ruotsalaisetkin ovat vain asteen verran suomalaisia läntisempiä geneettään, läntisemmän sijaintinsa vuoksi” (luettu 4.1.2017).

Millaisia suomalaisia Kohoset ovat?

Stolbovan rauha 1617 tuotti suuren muutoksen Laatokan länsirantojen asutukseen. Kohostenkin esivanhemmat muuttivat karjalankielisestä ortodoksisesta suomalaisväestöstä tyhjentyneelle alueelle uusien muuttajien mukana.

He tulivat ilmeisesti nykyisestä Etelä-Karjalasta Saimaata tai Salpausselkää pitkin, vaikka pääosa Sortavalan seudun uudesta väestöstä tulikin Itä-Savon suunnalta. Nämä eri suunnat näkyvät vieläkin sortavalalaistaustaisen väestön nimissä ja kuuluivat vanhan polven murteessa. Etelä-Karjalan - tai Viipurin Karjalan - väestöön taas oli vaikuttanut pitkään läntisemmästä Suomesta Ruotsin vallan aikana sinne suuntautunut muuttoliike ja myös edellä todettu vuosituhansia jatkunut etelä- ja länsivaikutus.

1600-luvulta 1800-luvulle olivat väestölliset muuttoliikkeet Sortavalan seuduilla melko vähäisiä lukuun ottamatta Suurten kuolonvuosien (1695-1697) nälänhädän ja Isovihan (1700-1721) sekä kulkutautien liikkeelle sysäämiä muuttoja. 1800-luvun puolivälistä alkaen Sortavalan seuduille tuli uutta väkeä lännestä, kun 1700-luvulla syntyneitä venäläistä lahjoitusmaajärjestelmää purettiin ja maata myytiin eri puolilta Suomea tulleille ostajille. Sortavalan seudun sukunimissä näkyy tämäkin muuttoalto: Nokkalat, Jaakkolat, Mäkelät, Virtaset, Salimäet ja monet muut olivat tulleet silloin kaukaakin. Kohosen suvussakin näitä sukunimiä on jonkin verran. Kohosten keskuudessa Itä- ja länsisuomalaisen perimän lopullinen sekoittuminen on edennyt sitten sodan jälkeen.

Tästä pikakatsauksesta voisi päätellä, että Kohosen sukuseuran jäsenistön perimässä näkyisi sekä eteläisen ja läntisen Suomen vanhoja itäpohjaisia ja uudempia länsivaikutteisia tekijöitä että savolaistaustaista vanhaa itäistä vaikutusta. Tämän tarkempi selvittäminen vaatisi vapaaehtoisia koehenkilöitä ja jonkin verran rahakin, ehkä 100-200 euroa koehenkilöä kohti. Katsotaan, palataanko asiaan. Ne, joita kiinnostaa, mitä voi tulla ilmi, voivat tutustua nettissä esimerkiksi Suomen Kuvalehden verkkosivulla olevaan seikkaperäiseen kolmen miehen vertailuun ”Minun rotuni” (27.3.2016).

* * *

TAPAHTUMAT SUOMEN ITSENÄISYYDEN 100-VUOTISJUHLAVUOTENA 2017

Juhlavuoden tapahtumiin kuuluu kolme Kohoskahvit- tapahtumaa kesäkaudella sekä syksyllä pää-
tapahtumana yhteinen teatteri- tai oopperaretki Helsinkiin. Lisäksi saatamme osallistua Karjalan
liiton kesäjuhlaan Jyväskylässä. Teatteri- tai oopperaretkestä tiedotetaan erikseen, kun ohjelmistot
ovat selvillä. Kohoskahvit -tapahtumat on sijoitettu eri paikkakunnille, niin että eri puolilla
asuvilla sukuseuralaisilla on tilaisuus osallistua tapahtumiin kohtuullisen lähellä. Kaikki ovat tie-
tysti tervetulleita myös kauempana oleviin tapahtumiin.

Lauantai 20.5.2017

Kohoskahvit Kuortaneella ja Lapualla

** erityisesti Etelä-Pohjanmaan sukuseuralaisille; kaikki muutkin tervetulleita*

Tapahtuma alkaa tutustumisella Lapualla entisen patruunatehtaan alueella sijaitsevaan Kulttuuri-
keskus Vanhaan Paukkuun (www.vanhapaukku.fi). Tutustumiskierroksen alla nautitaan omakus-
tanteinen kevytlounas. Vanhan Paukun tiloissa toimii useita kulttuuri- ja matkailukohteita sekä
erilaisia myymälöitä. Tutustumiskierroksen jälkeen siirrytään omilla autoilla 25 kilometrin päähän
Kuortaneen Ruonan kylään Eeva-Maija ja Oiva Mäki-Maunuksen vieraksi iltapäiväkahveille.

Aikataulu: klo 11:30 Kokoontuminen, Lapua, Vanha Paukku, info
12:00 Lounas
13- Tutustuminen Vanhaan Paukkuun
14.30- Siirtyminen Kuortaneelle:
Eeva-Maija ja Oiva Mäki-Maunus,
Hiironniementie 21, 63150 Ruona
15- Kohoskahvit

Ilmoittautumiset: 10.5. 2017 mennessä Eeva-Maija Mäki-Maunukselle, puhelin alla.
Osallistumiskustannus: pääsymaksu ja opastus, maksetaan Vanhassa Paukussa.
(ei sisällä lounasta)

Yhdyshenkilöt: Sukuseura / Eeva-Maija Mäki-Maunus 050 533 3807
Vanha Paukku Ruut Lehto 044 438 4522

Lauantai 10.6. 2017 **Kohoskahvit Huovilan puistossa Kärkölässä**

** erityisesti eteläisen Suomen sukuseuralaisille, ml. pääkaupunkiseutu; kaikki muutkin tervetulleita*
Huovilan puisto on Suomessa ainutlaatuinen englantilaistyylinen kartanopuistonähtävyys Kärkö-
lässä (www.karkola.fi/fi/vapaa-aika/huovilanpuisto). Ohjelma alkaa lounaalla Ravintola Tähkässä
Kärkölässä. Sieltä siirrymme 1.5 kilometrin päässä olevaan puistoon. Kiertokäyntiin puistossa
sisältyy myös vapaa vierailu kotiseutumuseoon. Kakkukahvit nautimme sitten museokahvilassa.

Aikataulu: klo 11:00 Kokoontuminen Kärkölässä
Kahvila Tähkä, Kirkkotie 20, 16610 Kärkölä
11.30- Lounas
12.30 Siirtyminen Huovilan puistoon (os. Museontie, 16610 Kärkölä)
Kiertokäynti puistossa ja kotiseutumuseossa
15- Kohoskahvit museokahvilassa

Ilmoittautumiset: 2.6.2017 mennessä Jari J.Kohoselle, Kärkölään, puhelin alla
Osallistumiskustannus: noin 28 euroa /hlö (lounas ja kahvit)
Yhdyshenkilö Sukuseura & Kärkölä Jari J.Kohonen puh. 050-327 6589
(huom eri Jari kuin Jyväskylässä)

Lauantai 17.6.2017 Kohoskahvit Karjalaisilla kesäjuhilla Jyväskylässä (Jyväskylän Paviljonki)

** erityisesti Jyväskylän seudun sukuseuralaisille; kaikki muutkin tervetulleita*

Ajatuksena on, että osallistuisimme kesäjuhlien päätapahtumaan ja sen jälkeen nauttisimme Kohoskahvit. Kesäjuhlien aikataulu ei tätä kirjoitettaessa ollut selvillä, mutta voisimme lähteä siitä, että **kokoonnumme lauantaina 17.6. klo 13 kesäjuhlien infotiskin lähellä** näkyvin kyltein ja etenemme siitä jatkotoimiin.

Kesäjuhlien kotisivu: www.karjalanliitto.fi/tapahtumat_13/karjalaiset_kesajuhlat_2017

Ilmoittautumiset:

Osallistumiskustannus:

Yhdyshenkilöt:

31.5.2017 mennessä Jari Kohoselle, sähköposti alla

ei kustannuksia, sukuseura tarjoaa kahvit

Sukuseura / Jussi Simpura etunimi.sukunimi@gmail.com

Jyväskylä / Jari Kohonen jari.l.kohonen@gmail.com

(huom eri Jari kuin Kärkölässä)

Sukuseuramme on osallistunut useamman kerran karjalaisille kesäjuhille, meille on valmistettu oma sukutaulu kulkuetta varten.

Vasemmalla olevassa kuvassa Helsingissä vuonna 1995 olivat mukana **Kirsti Niemi Turusta** ja **Pirjo Lehtinen** (kuvanottaja).

Kesäjuhilla Jyväskylässä v.2003 sukutaulua olivat kulkueessa kantamassa **Eeva-Maija Mäki-Maunus** ja **Jari Kohonen** Jyväskylästä.

Lauantai 26.8.2017 Kohoskahvit Tampereella Hatapään arboretumin kesäkahvilassa

** erityisesti Pirkanmaan sukuseuralaisille; kaikki muutkin tervetulleita*

Hatanpään kartanon ympärillä olevat Kartanonpuisto, puulajipuisto (Hatanpään arboretum) ja Vihilahden puisto ovat monipuolinen nähtävyys. Elokuussa Kartanonpuiston ruusutarha on parhaimmillaan. Nautimme omakustanteisen lounaan, käymme puistossa ja ehkä myös tutustumassa kartanorakennuksiin. Kohoskahvit nautimme sitten kierroksen päätteeksi.

Hatanpään arboretum: googlaa tai ks. esim. www.tampere.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-luonto/puistot-ja-viheralueet/puistot-ja-reitit/Hatanpään-arboretum

Aikataulu:

noin klo 12

Kokoontuminen Hatapään kesäkahvilassa

Kevyt lounas (omakustanteinen)

noin klo 13

Tutustuminen puiston eri osiin ja mahdollisesti kartanoon

noin klo 15

Kohoskahvit Hatapään kesäkahvilassa

Ilmoittautumiset:

15.8.2017 mennessä Jussi Simpuralle, sähköposti ja puhelin alla

Osallistumiskustannus: mahd. pääsymaksu ja omakustanteinen lounas, sukuseura tarjoaa kahvit.

Yhdyshenkilöt: Sukuseura / jussi.simpura@gmail.com, puh. 045-3199470

Digi tulee liki

Digitalisaatio on päivän sana koko maailmassa. Latinan sana ”digit” tarkoittaa sormia, ja sen johdokset viittaavat sormilla osoittamiseen, sormilla tehtäviin toimiin, sormilla laskemiseen, yksitellen laskettavien lukumäärien ilmaisemiseen ja kokonaislukuihin, ja tietysti myös binäärisiin lukuihin 0 ja 1. Nollat ja ykköset ovat digitaalisen maailman perusta.

Digitaalinen sukutietokin on jo olemassa. Monet sukuseurat ovat julkaisseet verkossa sukuluetteluitaan varhaisemmilta vuosisadoilta. Lisäksi on tarjolla paljon tietokantoja. Viimeisten sadan vuoden tietojen julkaisemista rajoittavat tietosuojasäädökset; niistä kiinnostuneet joutuvat asioimaan Arkistolaitoksessa (entisessä Kansallisarkistossa) ja sen maakunta-arkistoissa.

Karjala-tietokanta ja sen hakupalvelu KATIHA (www.karjalatki.fi/katiha) avattiin monen vuoden kehitystyön jälkeen vuonna 2016.

”Luovutetun Karjalan varhaisimmatkin kirjontekijät ovat verkossa”, otsikoi YLE uutisensa 9.11.2016. Ja toden totta – nyt on kaikilla esivanhemmistaan kiinnostuneilla sormenpäissään (digit!) helppokäyttöinen väline.

Sukupuu ja sukujuuret ovat tyypillisiä selvitystehtäviä, joissa tietokantahausta on paljon apua. Sukupuu laaditaan tavallisimmin aloittamalla varhaisista tunnetuista esivanhemmista ja kartoittamalla kaikki heidän jälkeläisensä. Mutta voisi edetä myös toisinpäin, alkaen nykyisin elävistä yksittäisistä ihmisistä ja kartoittamalla heidän esivanhempiaan. Silloin saadaan kuvatuksi sellaisen sukupuun juuret, jossa joku nykyään elävä henkilö on puun runkona tai tulevaisuudessa kasvavan sukupuun taimena. Tässäkin tietokanta on erinomaisesti avuksi

Esivanhempien paljous saattaa yllättää tietokannoissa surfailevan.

Pieni päässä lasku kertoo, että 10 sukupolven päässä takanapäin, siis noin 300 vuotta sitten, oli kullakin nykyään elävällä ihmisellä elossa enintään 1024 esivanhempaa – joiden kaikkien jälkiä hän siis kantaa perimässään. Lisäksi kymmenen sukupolven aikana on muissa sukupolvissa elänyt enintään lähes 800 nuorempaa esivanhempaa. Todellisuudessa esivanhempia ei ole aina aivan näin paljon, kun osa esivanhemmista on ollut tietäen tai tietämättään sukua keskenään, jolloin heillä on yhteisiä varhaisempia esivanhempia.

Harjoitus KATIHA-tietokantahaulla antoi minulle mahdollisuuden selvittää, mitä sukunimiä ja siis sukuja omissa esivanhemmissani on. Tiesin entuudestaan sukunimeltä 7 kaikkiaan kahdeksasta isoisoivanhemmastani. Nyt löysin Sortavalasta melko helposti myös puuttuneen kahdeksannen. Kohosten ja Simpuroiden lisäksi kolmen sukupolven päässä minusta ovat isän puolelta Kinaset, Luukkaiset ja Uimoset ja äidin (Kohosten) puolelta Kekäläiset, Siitoset ja Silvennoiset. Kaikkien näiden sukujen osuus on perimässäni yhtä suuri, mutta tapakulttuuri määrittää, että katsos kuuluvani enemmän yhteen sukuun kuin johonkin toiseen.

Muitakin sukutietoa tukevia digitaalisia tietolähteitä on. Ilmainen Kansalaisen karttapaikka -palvelu antaa mahdollisuuden tutkia nyky-Suomen alueella sijaitsevia paikkoja kartalta 20 metrin tarkkuudella.

... jatkuu

...jatkuu

Kartoilla olevat paikannimet kertovat esimerkiksi, miten kauaksi länteen savolainen asutus on edennyt: Jämsään, Keuruulle, Ähtäriin, pohjoisempaan Suomenselälle ja ylikin, ja Kaustisten korkeudella ("savolaiskiila") lähes Pohjanlahdelle. Luovutetun Karjalan kartatkin ovat netissä katseltavissa suurella tarkkuudella osoitteessa www.karjalankartat.fi.

Viimeisimmän katselukertani löytöjä oli, että Karmalanjärven Koholahden rannalla sijainnut Karmala N:o 15:n paikalla ollut tila oli viimeisimmältä karttanimeltään "Ihanne". Tätä nimeä en muista aiemmin nähneeni. – Myös Arkistolaitoksen digitaaliset palvelut sisältävät paljon muutakin kuin henkilöluetteloja. Niiden runsauteen pääsee tutustumaan Arkistolaitoksen kotisivujen osiosta "Ensi kertaa arkistosa" (www.arkisto.fi/ensi).

Pelkkää onnistunutta digi-kohokastako tämä kaikki sitten on? Voisiko tässä mikään lässähtää? Totta kai, ja mieleen tulevat vuonna 2016 Englannin, USA:n ja Venäjän yhteyksissä otsikoihin nousseen "totuudenjälkeisen ajan" tavanomaiset epäillyt. Hakkerointi, alkuperäisten tietolähteiden vääristely, valheellisten tietojen syöttäminen ja lopulta sukututkijan itsensä harjoittama kaunistelu voivat tuhota digitaalisten tietolähteiden totuudenmukaisen käytön mahdollisuudet. Monet haluaisivat, että suku koostuisi menestyjistä ja merkkihenkilöistä, mutta todellisuudessa useimmat suvut koostuvat ihan tavallisesta väestä. Pientilalliset, mökkiläiset, loiset, mäkitupalaiset ja läntisessä Suomessa torpparit hallitsevat väärentämättömissä digitaalisissa sukuluetteloissa.

* * *

MUUTEN VAAN

Mies sanoi taas kihlatulleen:

- Rakas, sinä tulet kauniimmaksi aina päivä päivältä.
- Kiitos sinulle taas kerran noista sanoistasi, kultaseni.

Silti en voi olla ajattelematta, minkä näköinen oikein olinkaan kohdatessamme.

* * *

OPPI PERILLE

Äiti torui pientä poikaansa:

"Et suinkaan sinä vain ole opettanut pikkusiskoasi kiroilemaan?"

"En tietenkään!"

Minä olen opettanut vain ne sanat, joita ei koskaan saa käyttää."

* * *

LOHDULLINEN TIETO

"Teidän täytyy laihduttaa", lääkäri sanoi ylipainoiselle potilaalleen.

"Mutta olen ollut näin lihava jo toistakymmentä vuotta!"

"Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa."

"Hauska kuulla. Siirränkin siis aloittamista vielä viidellä vuodella."

* * *

Vanhat valokuvat kertovat:

Tämä on Kohokohtia -lehden sarja, jossa esillä on valokuvia suvun valokuvakokoelmasta. Sen kokosi Esko Kohonen 1990-luvulla ja kokoelma on nyt paperikopioina Jussi Simpuran hallussa. Kokoelmaan voi lähettää uusia kuvia. Esittelyyn otetaan kokoelmasta kuvia, jotka eivät aikaisemmin ole olleet sukuseurassa esillä ja joihin liittyy tarina.

”Karmalan päärakennuksen edessä”

Ilkka Kohosen (kuvassa olevan Erkki Kohosen poika) kokoelmista peräisin oleva kuva on otettu vuonna 1910. Siinä oleva rakennus on Karmala 15:n päärakennus, jossa Taneli Petteerinpoika Kohosen (1824-1894) perhe oli asunut. Sittemmin siinä asui jonkin aikaa hänen vanhin poikansa Matti perheineen, ja tässä kuvassa asukkaina on nuoremman veljeksensä Pekan perhe. Tämä on se talo, jonka sijaintipaikan nimi 1930-luvun kartoissa on Ihanne. Talon julkisivu katsoo Karmalanjärven yli itään, 3 km päähän Sortavalaan.

Kuvassa on Pekka (Petter) Kohosen perhe vieraineen: Ester, kyläilemässä ollut Siiri Pitkänen (Watanabe), Kalervo, äidin Alma (o.s. Edelmann) sylissä Erkki, sitten Viljo ja oikealla isä Petter.

Siiri Pitkänen oli Karmalasta kotoisin olleen opettajan ja matkapuhujan Antti Pitkäsens tytär, joka opiskellessaan oli tutustunut japanilaiseen kristittyyn Tadao Watanabeen. Tadao, joka on luultavasti kuvan ottaja, oli tullut vuonna 1907 Suomeen opiskelemaan. He avioituivat ja asuivat pääosin Japanissa, jossa Siiri toimi muun muassa lähetyssaarnaajana.

Heidän elämäntarinastaan on ilmestynyt Ilmari Vesterisen toimittama kirja ”Kirsikankukkien vuodet” (Helsinki: SLEY, 2003)

Tälle samalle tontille sukuseuramme kiinnitti kuparisen muistolaatan vuonna 1998 Sortavalan matkalla. Seuraavana vuonna kävijät huomasivat, että laatta oli hävinnyt! Ilkivaltaako vai löytyikö sille ”parempaa käyttöä”?!

”Matkustajakoti Päivölä”

Matkustajakoti Päivölää piti Tanelin Tanelinpoika Kohosen vaimo Albertiina (o.s. Kauhanen). Rakennus sijaitsee Sortavalan vanhan rautatieaseman vieressä, on edelleen pystyssä ja kunnostettu paikallisen metsäyhdistyksen tiloiksi.

Kuvia Päivölästä ja muutamista muistakin Sortavalan vanhoista rakennuksista ennen ja jälkeen sotien on nettisivustolla:

www.montrealex.livejournal.com/135274.html.

Sen selostustekstissä ilmeisesti sodan jälkeen Sortavalassa asunut kirjoittaja kirjoittaa venäjäksi (vapaamuotoinen käännös JS): ”Ylemmässä kuvassa näette Matkustajakoti Päivölän. Rakennus oli rakennettu vuonna 1910 rakennusmestari Johan Alvar Åkermanin suunnitelmien pohjalta. Yläkerrassa sijaitsi hotelli Päivölä ja kivijalassa oli A. Kohosen kauppa.

Lapsina ja aikuisinakaan emme tienneet Kohosesta mitään, kävimme vaan kaupassa ostelemassa Kavkazkije- konvehteja, Barbaris- karamelleja ja Djushses-limonadia”.

Tässä näkyvä kuva on **Hilkka Summan** (Albertiina Kohosen pojan Auliksen tytär) kokoelmista. Emme tiedä tarkkaan, keitä kaikkia kuvassa on, mutta varmuudella Albertiina Kohosen perhekuntaa ja ehkä matkustajakodin ja kaupan henkilökuntaa. Kuva on 1920-luvulta.

Kunhan Kansalliskirjasto saa valmiiksi digitoitujen sanomalehtien kokoelman (digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/search), löytynee sieltä runsaasti mainintoja Päivölästä ja muistakin Kohosten taloustoimista.

* * *

TALVEN TULLESSA

- Mitenkäs teillä Laihialla saadaan talvella lämpö riittämään ?
- Kynttilöiden avulla, tietty !
 - Kovillakin pakkasilla ?
 - No, silloin pannaan kynttilöihin tuli. Etkös tuota tiennyt?

PEKKA

Kohoset kaupunkilaistuvat

Ukkini **August Gabriel Lempisen** (18.5.1894 - 12.12.1958) elämä on yksi tarina siitä, miten Kohoset lähtivät maailmalle Sortavalasta. Tietoni perustuvat Erkki-isäni kertomuksiin, joista voin nyt jälkeen päin todeta, että niitä olisi voinut kuunnella paremmalla korvalla ja merkittä aikoinaan ylös. Nyt se on kuitenkin valitettavasti myöhäistä. Niinpä tämän jutun kirjoittaminen oli kuin pienten palapelin palojen keräämistä sieltä täältä yhteen.

August syntyi Sortavalan maalaiskunnassa pienviljelijä **Gabriel Lempisen ja hänen vaimonsa Annan (os. Kohonen)** kolmantena kaiken kaikkiaan kahdestatoista lapsesta. Tässä syy siihen, että meitä Lempiä on Kohosen suvun sukupuussa niin runsaasti.

Ukkini sai puusepän alkuopin Helylän puusepän tehtaalla, jossa useampikin Lempisen poika oli töissä. Hän kuitenkin muutti ensimmäisenä sisarusparvesta Helsinkiin vuonna 1916 ja aloitti työt Elannon kalustetahtaalla. Sitä, miten ja missä hän Helsingissä asui, en valitettavasti tiedä, mutta eteenpäin hän kuitenkin elämässään pyrki. Hän opiskeli työn ohessa Ateneumissa kuvanveistoa ja käsivarapiirustusta. Opiskeluaikojen muistona seinälläni on useampia tauluja, jotka on tehty ukin harjoitustöistä ja äitini seinällä on upea kullattu pendyyli. Muistini mukaan isäni kertoi ukin opiskelleen ja olleen opettajana myös jonkinlaisessa puualan oppilaitoksessa Tehtaankadulla, mutta siitä ei ole tarkempaa tietoa (mahtaako joku lukija osata auttaa?). Opintojensa jälkeen August valmistui kotiteollisuuskoulun opettajaksi.

Elämänkumppanin ukkini löysi Tillanderin kultasepäni liikkeen tiskin takaa. Siellä oli nuori helsinkiläisneiton, **Sylvia Eufrosyne Emerentia Bernström** (6.6.1904 – 20.3.1980). Heidät vihittiin vuonna 1923, ja isäni Erkki syntyi kaksi vuotta myöhemmin. Nuoripari asui ensin Hämeentiellä, mutta he muuttivat pian Puistolaan, jonne rakennettiin oma talo (vrt. kuva alla) lähelle appivanhempien taloa. Sieltä August pyöräili Helsingin keskustaan töihin. Ukkini kädentaitoja kuvaa hyvin se, että hän teki taloon myös kaikki huonekalut, joista osa on periytynyt myös meille jälkipolville.

Vanhat valokuvat kertovat nuorten elämästä, kelkkailusta lumisilla kaduilla ja uintiretkistä Humalahden uimalaitokselle. August-ukki oli myös erittäin innokas penkkiurheilija, joka vei Erkki-poikansa Eläintarhan urheilukentälle katsomaan ”kun Nurmi juoksee”. Silloin kuulemma isäni kiinnosti Nurmea enemmän se penkin alla ollut hiekkakasa, kuin suurimman suomalaisen urheilijan juoksu. Taisi häntäkin joskus myöhemmin hiekan se harmittaa.

Helsingin vuosien jälkeen perhe muutti Pohjan Billnäsiin, jossa August-ukki aloitti työt konttorihuonekalutehtaan työjohtajana vuoden 1935 alussa. Seutu oli hyvin ruotsinkielinen, mutta onneksi mummini puhui ruotsia, mikä auttoi sopeutumisessa uusiin oloihin. Ukki taas aloitti intensiivisen ruotsinkielen opiskelun Linguaphonen- kielikurssin äänilevyjen avulla. Jälleen kerran rakennettiin oma talo, joka valmistui 50-luvun alussa. Sillä seudulla he viihtyivätkin aina ukin kuolemaan saakka.

Yllä kuvassa koko perhe eli August, Sylvia Erkki-isäni

Alla Sylvian ja Augustin hääkuva vuodelta 1923

SORTAVALAN TYTÖSTÄ “ESPOOLAIS-ROUVAKSI”

Täällä Espoonlahdessa on yllättäen sukuseuramme jäsenistön varsin tuntuva keskittymä. Niinpä olikin varsin mahdollista, että tapasin jalkakäytävällä veljeni, sukuseuramme esimiehen, ja juttu kääntyi tekeillä olevaan lehteemme. Syntyi äkkiä ajatus Rauni-serkkumme haastattelusta. Tiesimme Raunin henkilökohtaista huomiota vältteleväksi. Eikö silti edes juttutuokiota? Huomasimme olevamme tismalleen Raunin asuintalon ulko-ovella. Käytäisiinkö kokeilemassa, ja menoksi! Sieltähän Rauni heti löytyikin. (osittain sepitetty)

Rauni Riihihuhta (o.s. Kohonen) syntyi **Heikki Kohosen** ainoaksi tyttäreksi huhtikuussa 1932. Perheen muut lapset olivat isovelji **Lassi** (Lauri) ja pikkuveli **Erkki** ja ennen kaikkea kuitenkin pitkäaikainen esimiehemme **Aaro**. Aaron vanavedessä Rauni on ollut jatkuvasti mutta sopivasti sivulta käsin mukana seuramme työssä. Havaitsimme taannoin, että Rauni on mm. tarkastanut seuramme kaikkien vuosikokousten pöytäkirjat. Toivottavasti vastakin.

Rauni vietti varhaisen lapsuutensa Sortavalan edustalla Riekkalansaaren Ojavoisissa. Tuolta ajalta pienen Raunin mieleen on jäänyt tiivis yhteydenpito samaan saareen muuttaneen mummon perheen (Agneta Kohonen) kanssa. Vuoronperään huudeltiin lapsille ulko-ovien sulkemisen tärkeystä. Mieluisia muistoja ovat Heikki-isän kaupungista tuomat jäätelöt. Nopeasti sulava ilo tuolloin ilman pakastinta.

Lapsen mieltä olivat tärkeinä tapahtumina askarruttaneet myös naapurin saunan palo ja hevosen syöksyminen suoraan Laatokkaan (Tokkarlahteen).

Evakkoon lähtö sujui hyvin kuten myös pitkä junamatka Oulunsaloon. Myöhemmin perhe jatkoi Haukiputaalle Kelloon. Raunin mielessä ovat muistot kahden perheen asuttamisesta samaan asuntoon.

Jatkosodan aikana Raunin perhe palasi Riekkalansaareen. Vuosi oli 1942. Elo tuntui olevan kohdallaan. Rauni aloitti oppikoulunsa Sortavalan tyttölyseossa.

Pieniä muistoja ovat pallopelissä särkynyt tuvan ikkuna, Aaro-veljen loukkaantuminen hevosmiehenä, kuten myös lehmän putoaminen ojaan. Rauni sai olla mukana lehmän nostossa voimiensa mukaan.

Pakkolähtö toiselle evakkomatkalle olikin pian edessä, nyt Virroille. Koulu jatkui Haapamäen yhteiskoulussa. Ankaran rehtorin oppi oli tiukkaa. - Kansakoulussa Rauni oli sentään päässyt opettajansa morsiuspuvun helmaa kannattelemaan.

Seuraavat vuodet toivat Raunin ja myöhemmin myös perusperheen Helsinkiin. Terveystoialalle tähännyt Rauni koulutti itsensä useisiin alan tehtäviin ja päätyikin lopuksi sairaanhoito-oppilaitoksen opettajaksi. Kutsumustaan hän toteutti myös vanhempiensa ja Erkki-veljensä hoitajana.

Tuntuu jutuntekijöistä hyvältä katsella keski-suuren kaupungin kokoista Espoonlahtea Raunin korkean asunnon ikkunoista. Monipuolinen luonto on kuitenkin suurelta osin tallella. Tänä Rauni muutti alkuasukkaiden joukossa 1960-luvulla keskelle korpea, seuranaan vain satunnainen kauppa-auto. Mutta Rauni ei mökkiytynyt.

... jatkuu

Yhteydenpito sukulaisiin jatkui. Työikäisen siirtolaisväestön sinnikäs matkustelu sukuloimassa ympäri Suomen onkin jäänyt mieleen. Juhlittiin monia tasavuotispäiviä. Sataa vuotta ei sentään kukaan. Rauni arvelee sukuloimisen korvanneen sosiaalisen kehyksen katkeamista sodan jälkeen.

Tärkeää oli myös uusien kantaväestöön kuuluvien sukulaisten avarasydämyisyys. Heistä hän mainitsee erityisesti Tuomolan perheen Sastamalan Sarkolassa.

Rauni piti myös yhteyttä entisille evakkoseuduilleen. Haapamäen yhteiskoulussa järjestettiin ylioppilasluokan kokous. Paikalle oli saapunut myös muuan Olli Riihihuhta. Nyt Rauni Riihihuhta (o.s. Kohonen) iloitsee, että insinöörejä lähes pursuavaan Heikki Kohosen perusperheeseen on vielä saatu yksi ammattimies lisää.

Siinä he nyt ovat Rauni ja Olli. Pöydän toisella puolella. Esimerkkeinä muille!

Pekka Simpura

Rauni on miehensä Ollin kanssa ollut erittäin aktiivinen osallistuja sukuseuran järjestämiin tapahtumiin. Tietenkin jo ”virkansa puolesta”, onhan sukuseuran viralliset pöytäkirjat pitänyt tarkastaa huolella!

Varsinaisen sukukokous Karjalatalolla vuonna 2006. Kuvassa vas. Olli Riihihuhta, Niilo Kohonen, Pekka Simpura, Ellen Kohonen, Aaro Kohonen, Rauni Riihihuhta, Jussi Simpura, Leena Lempinen, Erkki Lempinen ja Pirkko Autio.

Kuva on otettu Mikkelissa Jussi Simpuran 60 v. tilaisuudessa toukokuussa 2009. Kuvassa Rauni ja Olli Riihihuhta sekä Marja-Liisa Salmivuori.

Sukuseuran vuosikokous Aulangolla vuonna 2008: Opastetulla kierroksella Hämeen linnassa olivat mukana vas. Ellen Kohonen, Olli ja Rauni Riihihuhta, Aaro Kohonen ja Aili ja Kalevi Mattila.

Kuva SPR:n tiloissa Helsingissä pidetystä vuosikokouksesta 2014. Kuvassa Marja-Liisa Salmivuori, Marja Hautanen ja Rauni Riihihuhta. Taustalla Leena Lempinen, Kirsti Simpura ja Seija ja Martti Kohonen.

Lapsuusmuistoja Tuoksjärveltä Karjalasta

Puhuin Pirjo Lehtisen kanssa puhelimesta. Hän kysyi minulta, että muistanko mitään Karjalasta? Johan nyt toki! Siispä aloin tehdä aikamatkaa lapsuuteni maille.

Muistan äidin ja isän loppumattoman uurastuksen, kun he tekivät arkisia askareitaan. Suuria juhlahetkiä olivat ne, kun Aune-tätimme tuli vierailulle kotiimme. Juoksimme häntä vastaan pienen pihlajan luokse. Miten kaunis hän olikaan! Sini-valkoisessa pilkullisessa kesämeikossaan, jossa oli valkoinen kaulus ja hihansuut. Ihailimme häntä suuresti. Kerrankin saimme Terttu-sisareni kanssa tuliaisiksi kunnit yöpaidat. Minäkin sain, vaikka en ollut Aune-tädin kummityttö kuten Terttu. Vieläkin muistan yöpaitojen hennon vaaleanpunaisen värin ja kankaan poimutukset ja nauhat.

Kävimme usein poimimassa mansikoita lähteen luota. Aurinko paistoi ja niitty oli keltaiseen Kulleroita. Sain vuorollani lähteä isän kanssa järvelle katiskoja kokemaan. Kerrankin saimme ison hauen, josta äiti keitteli mainiota kalasoppaa. Usein vein sitä myös naapuriin Kaitarannan perheelle. Saunailtoina muistan kuunnelleeni puron solinaa saunan takaa. Lapsuuden muistoissani lainehtivat kumpuilevat viljapellot, käki kukkui ja puron varrella tuomet kukkivat. Huomaan tässä, että yhtään talvipäivää en muista.

Sattui minulle lapsena tapaturmakin. Äiti oli lähdössä polkupyörällä lypsylle. Istuin tarakalla, kun jyrkässä mäessä jalkani lipsahti pinnosten väliin. Siitä seurasi koko kesän jatkuva piina. Jalka tulehtui pahasti, enkä voinut kävellä. Terttu sisareni joutui minua kantamaan. Lienen ollut painava taakka. Kerran hän heinäpellolle mennessämme laski minut mättäälle, jossa oli runsaasti muurahaisia. Jälkiseuraamukset olivat varsin epämiellyttäviä.

Kuvassa **Sirkka Suonpää** veljensä Teuvon syntymäpäivillä Kalastajatorpalla elokuussa 2011

Äidin sinnikkyuden ansiosta löytyi sopiva lääke, jalka alkoi parantua ja amputoinnilta onneksi välttyttiin. Muistona tapauksesta minulla on arpia nilkassa.

On minulla pelottaviakin muistoja lapsuuden ajalta. Jouduimme Seppo-veljeni kanssa saattamaan sotavankia Leipämaahan. Hän oli meillä töissä. Iltaisin hänet piti saattaa majapaikkaansa. Matkaa oli puolitoista kilometriä. Metsäisellä taipaleella meitä tuli vastaan toinen vanki, joka ehdotti meidän vangille: ”Tapetaan nuo lapset!” Tämä ei kuitenkaan siihen suostunut. Hirveästi peläten juoksimme kotiin takaisin. Sepon Liisa-vaimo kertoi, että Seppo näki tapauksesta painajaisunia vielä vanhoilla päivillään. Sepon kanssa me sitä usein muistelimme.

Totesinkin, että tässä lähipiirissä ei ole elossa ketään, joiden kanssa muistella vanhoja asioita. Monenlaiset lapsuuden muistot säilyvät kirkkaina mielessäni. Myöskin sen päivän murhe, kun tieto toisesta evakkomatkasta tuli. Ihmeesti sitä vain on selvitty!

Toivonpa kaikille sukulaisille isosti iloa, ripauksen riemuakin, hyppysellisen hyvää mieltä!

Sirkka Suonpää

SUKUSEURAN ENSIMMÄISEN KUNNIAJÄSENEEN AUNE SIMPURAN

SYNTYMÄSTÄ 100 VUOTTA

Toukokuun 30. päivänä 2017 tulee kuluneeksi 100 vuotta Kohosen sukuseura ry:n ensimmäisen kunniajäsenen **Aune Simpuran** (o.s. Kohonen, 1917-2006) syntymästä. Hän vaikutti keskeisesti sukuseuran perustamiseen keräämällä suvun taustoja koskevaa aineistoa, laatimalla ensimmäisiä sukupuita ja välittämällä itse eteenpäin suvun perinteitä ja muistoja aikaisemmilta vuosikymmeniltä. Hän oli myös oman sukuhaaran sa yhteydenpidon sydän. Sukuseuran kunniajäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 1992.

Aune Simpura syntyi suuren sisarusparven nuorimmaisena Sortavalan maalaiskunnan Leppäselässä Vatain tilalla Juho Tanelinpoika Kohosen ja Agneta Kohosen (o.s. Kekäläinen) perheeseen. Tilan oli ostanut nuorimmille lapsilleen 1890-luvun alussa Aune Simpuran isänisä Taneli Petterinpoika Kohonen, Karmalanjärven Koholahden rannalla sijainneen Karmala N:o 15:n isäntä. Ostajina oli itse asiassa eräänlainen Kohosten yhteeliittymä, sillä Vatain tila oli osa tilaa Leppäselkä N:o 11, jonka pohjoisosan osan osti Karmalan Kohosten kantatilan Karmala 14:n Kohos -haaraan kuulunut perhekuunta. Heistä käytettiin myöhemmin nimeä Riissuon Kohoset ja heidän sukuhaaraansa asuu nykyisin Jyväskylän pohjoispuolella. Vatain tilan vieressä oli niinkään Leppäselkä N:o 11:sta lohkoktu Opotta -niminen tila, jota asutti nuorin Taneli Petterinpoika Kohosen lapsista, August Kohonen perheineen.

Aune Simpuran elämänvaiheet veivät hänet 1930-luvun alussa Leppäselästä Sortavalan maalaiskunnan Riekkalansaaren Ojavoisiin, evakkoretkillä hän matkasi ensin Oulaisiin ja sitten Mikkeliin, jatkosodan aikana takaisin Sortavalaan ja sitten taas evakkoon Jyväskylään ja vähän myöhemmin hänen sisarensa Leenan luo Suoniemen Sarkolaan. Avioituminen samaten Leppäselästä, mutta Ruskealan puolelta, kotoisin olleen Jalmari Simpuran kanssa toi kotipaikaksi Mikkelin, jossa Aune Simpura asui yli 60 vuotta.

Kuva yllä on otettu varsinaisen sukukokouksen yhteydessä Valmogårdenissa Kauniaisissa 16.8.1992. Samassa tilaisuudessa **Aune Simpura** kutsuttiin sukuseuran kunniajäseneksi. **Aaro Kohonen** ojensi hänelle ruusukimpun ja ihka uuden sukuseuran pöytälipun. - Sukuseuran tunnukset, isännänviiri ja pöytälippu, julkistettiin samassa kokouksessa.

Työuransa hän teki pääosin Mikkelin lääninhallituksessa, viimeksi lääninkassanhoitajana.

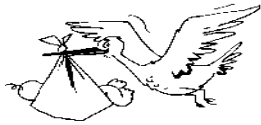
Aune Simpuran etunimi ”Aune” on perua hänen äidiltään, joka käytti nimeä ”Aune” virallisen nimensä ”Agneta” rinnalla. Nuorempaa Aunea kutsuttiin lapsena joskus myös nimellä ”Aunetta” (vrt. Agneta) erotukseksi äidistään. Aune -nimi on siirtynyt toisena nimenä myös seuraaviin sukupolviin ja näkyy esimerkiksi sukuseuran nykyisen keskeishenkilön Pirjo Lehtisen sähköposti-osoitteessa.

Sukuseuran myöhemmät kunniajäsenet ovat seuran ensimmäinen puheenjohtaja **Aaro Kohonen** (1930-2013) sekä **Kaija Kangasmaa** (o.s. Kohonen) ja **Niilo Kohonen**. Sukuseura lähettää tässä Aune Simpuran 100-vuotis-muistikirjoituksessa myös tervehdyksen kunniajäsenilleen Kajalle ja Niilolle.

Jussi Simpura

UUTISIA JÄSENISTÖLTÄMME KOHOSTEN KOHOKOHTIA

UUSIA KOHOSIA

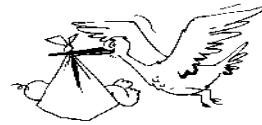
Kohoset valloittavat maailmaa!

16.8.2016 syntyi Wienissä, Itävallassa **Oscar Matti Schober**. Vanhemmat ovat **Christopher Schober** ja **Kaisa Laukkanen** (Anna/ August/Erkki /Terhi)

* * *

Stina Grönqvistille (Juho/Eeva/Sinikka) ja **Aki Böökille** syntyi 15.9.2016 poika, joka sai nimekseen **Viggo Roger Christian Böök**. Tapahtuma oli suuri ilonaihe myös isovanhemmille **Sinikka** ja **Christer Grönqvistille**.

Tiedon tapahtumasta kertoi lehdelle **Sirkka Suonpää**, uuden tulokkaan isotäti.

UUSIA KOHOSIA

Meidän klaaniin on syntynyt kaksi lastenlasta: **Aino ja Avi Buenon** perheeseen syntyi jo Israelissa tyttö, **Noa Danielle** 23.9.14. He muuttivat Lahteen viime talvena ja keväällä 20.5.16 syntyi poika, **Ofek Jonatan**. Asiasta tiedotti mummo **Ritva-Liisa Tanhuanpää** (Anna/Aino/Sulo).

Uusille urille!

Samalla ylpeä mummo **Sirkka Suonpää** kertoi, että **Anna Kankaanpää** (Juho/Eeva/Sirkka/Kaisa) pääsi opiskelemaan Tampereen yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan! Pitkäaikainen tavoite toteutui! Hieno saavutus, onnittelut Annalle ja menestystä opintoihin!

Ritva Tanhuanpään muut kuulumiset!

Elämä sujuu hyvin, kolme lastamme asuvat tällä samalla seudulla ja nuorimmainen, Saara, Turussa. Vanhemman poikamme häpäivä on varattu ensi syyskuuksi. Isä ja äiti -**Sulo ja Irja Saikkonen** - ovat edelleen aktiivisia ja hyvässä kunnossa. Itse olen vielä toistaiseksi työssä käyvä eläkeläinen. Muutaman viikon päästä lähdän viemään keräämäni synttärirahat Israeliin Haifaan holokaustista selvinneiden vanhusten hoitokotiin, vrt. Ritvan-Liisan merkkipäivä viereisellä sivulla.

Terveisiä ja kaikkea hyvää alkaneelle vuodelle!

Lähetäkää jäsenkuulumisia, tietoja merkkipäivistä ja perhetapahtumista !

KORKEAN IÄN KOHOSET

55 v.

Vesa Ijäs 09.05.2016
Hannu Krapa 11.05.2016

60 v.

Ritva-Liisa 19.09.2016
Tanhuanpää

65 v.

Eivor Kohonen 04.06.2016
Pekka Simpura 30.06.2016

70 v.

Lippo Lempinen 02.04.2016
Timo Tuomola 21.07.2016
Esko Kohonen 29.01.2017

75 v.

Antti Hepojoki 05.05.2016
Teuvo Ijäs 04.08.2016

85 v.

Olli Riihihuhta 16.03.2016
Irja Saikkonen 18.11.2016
Eeva-Liisa Rantamo 23.11.2016

***Parhaimmat Onnittelut
Kaikille merkkipäivän johdosta!***

***Toivotamme kaikille jäsenillemme
Onnellista Uutta Vuotta 2017***

Yhteystiedot ja osoitteet

Jäsenkirjeemme kääntöpuolella lähetämme aina sukuseuramme yhteys henkilöiden osoitteet ja puhelinnumerot. Käytä niitä hyväksesi ja ota meihin yhteyttä.

Mikäli omat yhteystietosi muuttuvat, muistathan ilmoittaa siitä jäsenrekisterin hoitajalle,

Pirjo Lehtiselle, Loiskaajantie 8 A 9
03100 Nummela, puh. 040-561 2730
Sähköposti: aune.lehtinen@kolumbus.fi

Siten varmistat, että posti tulee sinulle perille!

Lisää merkkipäivätietoja!

Olemme saaneet syntymäpäivätiedot vain Juhon sukuhaarasta Aune Simpuran kokoamina.

Olisi hyvä saada näitä tietoja myös muista sukuhaaroista!

Ilmoitelkaa merkkipäivistä lehden toimitukselle!

*Oi maamme, Suomi, synnyinmaa,
soi, sana kultainen!
Ei laaksoa, ei kukkulaa,
ei vettä rantaa rakkaampaa,
kuin kotimaa tää pohjoinen,
maa kallis isien!*